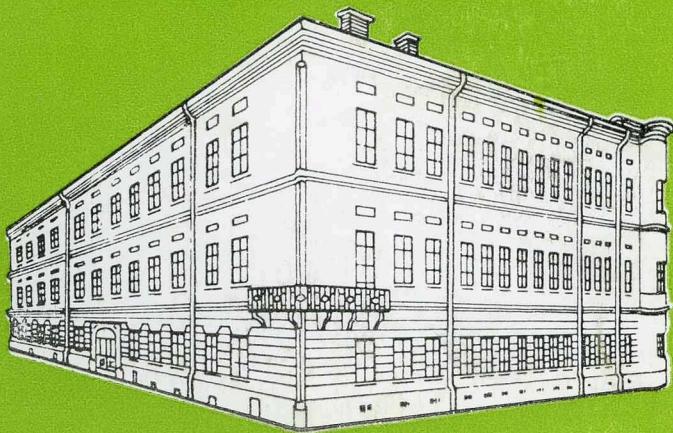

ACTA
MVSEI NAPOCENSIS

32

ISTORIE

II

1996

MINISTERUL CULTURII
MUZEUL NAȚIONAL DE ISTORIE A TRANSILVANIEI

**ACTA
MVSEI NAPOCENSIS
32**

II

ISTORIE

1995

**CLUJ-NAPOCA
1996**

COLEGIUL DE REDACȚIE

GHEORGHE LAZAROVICI — Director general

NICOLAE CORDOȘ — Redactor responsabil

LIVIA CĂLIAN — Secretar de redacție

PETRU IAMBOR, FRANCISC PAP — Istorie medie

EUGENIA GLODARIU, STELIAN MÂNDRUȚ — Istorie modernă

IOAN CIUPEA, GHEORGHE IANCU — Istorie contemporană

MARIUS PORUMB — Istoria artelor

DOINA BOROŞ — Conservare-restaurare

FONDATOR : Acad. CONSTANTIN DAICOVICIU

ACTA MVSEI NAPOCENSIS

**Publicația Muzeului Național
de Istorie a Transilvaniei**

Orice corespondență se va adresa : Muzeul
Național de Istorie a Transilvaniei, 3400
Cluj-Napoca, str. Constantin Daicoviciu 2,
tel. 064/19.56.77; fax: 19.17.18

ACTA MVSEI NAPOCENSIS

**Publication du Musée National
d'Histoire de la Transylvanie.**

Toute correspondance sera envoyée à l'
adresse: Musée National d'Histoire de la
Transylvanie, 3400 Cluj-Napoca, str. Con-
stantin Daicoviciu 2, Roumanie, tel.
064/19.56.77; fax: 19.17.18

CUPRINS
SOMMAIRE — INHALT — CONTENTS

LUCRările SIMPOZIONULUI NAȚIONAL „ROMÂNIA ÎN VARA ANULUI 1940 SUB IMPACTUL POLITICII DE FORȚĂ” — 55 de ani după DICTATUL DE LA VIENA

Programme du Symposium National „La Roumanie dans l'été 1940 sous l'impacte de la politique de force — 55 ans après le Dictat de Vienne”

TEODOR VIOREL MELEȘCANU, România în Europa anului 1940	11
<i>La Roumanie dans l'Europe de l'an 1940.</i>	
GHEORGHE TINCA, Drama României în anul 1940 și exigențele securității naționale	17
<i>La drame de la Roumanie en 1940 et les exigences de la sécurité nationale</i>	
ANTONIE PLĂMĂDEALĂ, Biserica și Dictatul de la Viena	23
<i>L'église et le Dictat de Vienne</i>	
ALEXANDRU IONESCU SAINT-CYR, Armata română între dezna-dejdea retragerii și speranța revenirii	33
<i>L'armée roumaine entre le désespoir de la retraite et l'espérance de la revenue</i>	
VICTOR DUCULESCU, Sentința de la Viena: arbitraj sau dictat?	37
<i>La sentence viennoise fut un arbitrage ou un dictat?</i>	
GABRIEL ȚEPELEA, Lupta refugiaților din Ardealul de Nord împotriva Dictatului de la Viena	41
<i>La lutte des réfugiés de la Transylvanie de Nord contre le Dictat de Vienne</i>	
VLADIMIR TREBICI, Pierderile teritoriale din vara anului 1940: bilanț demografic	49
<i>Les pertes de territoires dans l'été 1940: bilance démographique</i>	
CAMIL MUREȘANU, Opinia publică din Transilvania și sentința de la Viena	63
<i>L'opinion publique de Transylvanie et la sentence de Vienne</i>	
ALESANDRU DUTU, Anularea Dictatului de la Viena: cauza națiunii române	69
<i>L'annulation du Dictat de Vienne: une question de la nation roumaine</i>	

STUDII

NICOLAE EDROIU, Mihai Viteazul în contextul istoriei europene <i>Michel le Brave dans le contexte de l'histoire européenne</i>	75 82
ANA DUMITRAN, Contribuții la studiul tipăriturilor românești din secolul al XVI-lea <i>Contributions à l'étude des livres roumains du 16e siècle</i>	83 98
FRANCISC PAP, Comerțianți în viața obștească a Clujului (sec. XVI—XVII) <i>Marchands dans la vie publique de la ville de Cluj (16e—17e ss.)</i>	101 108
RUDOLF WOLF, Comerțul cu sare al Transilvaniei în secolele XVI—XVII <i>Le commerce de la Transylvanie avec le sel (XVIe—XVIIe siècles)</i>	109 130
VIOREL GH. ȚIGU, Familia Duca în contextul vieții social-politice a Europei de sud-est și centrale <i>The Duca Family in the Context of the Social-Political Life of South-Eastern and Central Europe</i>	131 139
IOAN HATEGAN, Populație și habitat în Banatul secolelor XVIII—XX <i>Population et habitat en Banat dans les 18e—20e siècles</i>	151 187
 DIONISIE PICIU , Salva — pagini de istorie <i>Zur Geschichte der Gemeinde Salva</i>	189 212
STELIAN MÂNDRUȚ, Alesandru Papiu Ilarian, student la Universitatea din Viena (1849—1852). <i>Alesandru Papiu Ilarian, Rechtshörer an der Wiener Universität (1849—1852)</i>	213 223
GELU NEAMȚU, O micromonografie Visarion Roman (1833—1885) <i>A micromonography — Visarion Roman (1833—1885)</i>	225 245
DUMITRU SUCIU, Considerații privind relațiile dintre România și românilor din Transilvania între 1866—1876 <i>Considérations sur les relations entre la Roumanie et les Roumains de la Transylvanie entre 1866—1876</i>	247 295
EUGENIA GLODARIU, Casina română din Cluj <i>The Romanian Cassina in Cluj</i>	297 304
MIROSLAVA OSZTOICS, Constituirea și evoluția grupărilor în sănul Partidului Național Țărănesc <i>Die Bildung und die Entwicklung der Gruppen in der Nationalen Bauernpartei</i>	305 321
CONSTANTIN I. STAN, Ultimatumul sovietic din iunie 1940, prolog al Dictatului de la Viena <i>L'ultimatum soviétique (juin 1940) — prologue du Diktat de Vienne</i>	323 337

MISCELLANEA

IOAN T. LIPOVAN , Contribuții arheologice la istoria medievală a orașului Zlatna (sec. XVI—XVII)	341
<i>Contributions archéologiques à l'histoire médiévale de la ville de Zlatna (16e—17e siècles)</i>	351
MARIUS PORUMB , Catedrala Sfânta Treime din Blaj la 1751. .	353
<i>La cathédrale de Sainte-Trinité de Blaj en 1751</i>	355
DUMITRU IRIMIES , Semnificația istorico-etnografică a unor recente descoperiri	359
<i>The Historical Importance of Some Recent Ethnographical Discoveries</i>	367
IOAN CHINDRIȘ , Cartea românească veche la Viena	373
<i>The Romanian old book in Vienna</i>	381
SERBAN TURCUS , Ignatie Darabant — iluminism și pragmatism	383
<i>Ignatie Darabant — Aufklärung und Pragmatismus</i>	389
KISS ANDRÁS , Protocolele de intabulare ale orașului Cluj (1781—1867)	391
<i>Les protocoles d'intabulation de la ville de Cluj (1781—1867)</i>	394
LIVIA CĂLIAN , Medalia „Mémorial de St. Hélène” din colecția Francisc Roeser	397
<i>La médaille Mémorial de St. Hélène de la collection Francisc Roeser</i>	403
AUGUSTIN PĂDUREAN , Tricolorul și cromatica portului popular românesc	405
<i>Le tricolore et la chromatique du costume populaire roumain</i>	409
SIMION RETEGAN , Imaginea unificării Germaniei în presa românească din Transilvania (1848—1871).	411
<i>Das Bild der Vereinigung Deutschlands in der siebenbürgisch—rumänischen Presse</i>	417
IOANA BOTEZAN , Corespondența moldoveanului Grigore Crețu cu Ioan Micu Moldovan între anii 1870—1876	419
<i>La correspondance du moldavien Grigore Crețu avec Ioan Micu Moldovan pendant les années 1870—1876</i>	440
MARIUS COMSA — DANIELA COMSA , Viziunea lui A. D. Xenopol asupra periodizării istoriei României.	441
<i>La vision de A. D. Xenopol sur la périodisation de l'histoire de la Roumanie</i>	450
NICOLAE CORDOȘ , Din activitatea organizatorică și de presă a Partidului Național Român (1911)	451
<i>Aspects of the organisatorial and press activity of the Romanian National Party (1911)</i>	458
CORNEL CRĂCIUN , Reclama în paginile revistei „Plaiuri săcelene” (1934—1940)	459
<i>La réclame dans les pages de la revue „Plaiuri săcelene” (1934—1940)</i>	478

IOAN LĂCĂTUŞU, Necessitatea reconcilierii cu trecutul și a bunei conviețuiri în județele Covasna și Harghita	479
<i>The necessity of reconciliation with the past and better inter-ethnic living together in Covasna and Harghita counties</i>	486
PATRIMONIU. MUZEEOLOGIE. CONSERVARE-RESTAURARE	
RADU LUPESCU, Istoricul cetății de la Colțești (jud. Alba)	489
<i>Die Geschichte der Burg von Colțești (Kr. Alba)</i>	496
ZENO K. PINTER — GHEORGHE PETROV — FRANCISC PAP, Tezaurul monetar din cetatea Orăştie (sec. XV)	501
<i>Le trésor monétaire de la cité de Orăştie (15e s.)</i>	502
ANA MARIA SZŐKE, Țesături de artă decorativă în colecția de textile a Muzeului Național de Istorie a Transilvaniei (sec. XVII—XVIII) (II)	503
<i>Artistic textiles in the collections of the National History Museum of Transylvania (17th—18th centuries)</i>	
NICOLAE SABĂU, Pictura tribunei bisericii ev. din Ruși (jud. Sibiu)	517
<i>Die Malerei der Tribune der Evangelischen Kirche aus Ruși</i>	523
GABRIELA MIRCEA, Considerații filigranologice ocasionate de restaurarea unui „Catavasier” imprimat la Blaj în 1769 <i>Contributions filigranologiques conturées à l'occasion de la restauration d'un „Catavasier” imprimé à Blaj en 1769</i>	525
532	
LIVIA CĂLIAN, Alte medalii napoleoniene din Cabinetul Numismatic al Muzeului Național de Istorie a Transilvaniei	549
<i>Napoleonic Medals in the Numismatic Cabinet of the National History Museum of Transylvania</i>	551
MELINDA MITU, Colecția de insigne ale Puterilor Centrale din patrimoniul Muzeului Național de Istorie a Transilvaniei <i>La collection d'insignes des Puissances Centrales du Musée National d'Histoire de Transylvanie</i>	565
569	
EMIL LAZĂR, Un remarcabil om de cultură și omenie, Ion Apostol Popescu (1920—1984)	573
<i>Un homme de culture remarquable, Ion Apostol Popescu (1920—1984)</i>	578
GHEORGHE MÂNDRESCU, Anteproiect al legii muzeelor	579
<i>Avant-projet pour la Loi des Musées</i>	598
NOTE ȘI RECENZII	
NICOLAE EDROIU, <i>Inscripții medievale și din epoca modernă a României. Județul istoric Argeș (sec. XIV — 1848)</i>	603
NICOLAE EDROIU, <i>Inscripții medievale și din epoca modernă a României. Orașul Iași</i>	605

STELIAN MÂNDRUT, Viorel Faur, <i>Viața politică a românilor bihoreni (1848–1919)</i>	607
STELIAN MÂNDRUT, Radu Păiușan, <i>Mișcarea națională din Banat și Mareea Unire (1859–1919)</i> ; Ioan Munteanu, <i>Mișcarea națională din Banat (1881–1918)</i>	609
STELIAN MÂNDRUT, <i>Scrisori către N. Iorga</i> , vol. IV (1915–1916)	611
STELIAN MÂNDRUT, Dumitru Preda, Vasile Alexandrescu, Costică Prodan, <i>În apărarea României Mari. Campania armatei române din 1918–1919</i>	613
STELIAN MÂNDRUT, Petre Turlea, <i>Scoala română din Franța</i>	615
LIVIA CĂLIAN, <i>Cien Anos de Historia Fábrica National de Moneda y Timbre</i>	617
LIVIA CĂLIAN, <i>Catalog numismatic. Moneda metalică 1867–1994. Numismatic Catalogue. Metal Coin</i>	621

NECROLOAGE

CAMIL MUREȘANU, Alexandru Neamțu (1918–1995)	627
FRANCISC PAP, Magdalena Bunta (1931–1995)	629
PRESCURTARI BIBLIOGRAFICE — ABRÉVIATIONS BIBLIOGRAPHIQUES	631